

Hamkorlikda o'qitish jarayonlarini tadqiq etishda texnologiyaning mazmun mohyatini

Aziza Mirzaxmadovna Nishanova
Namangan Xalqaro Universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada hamkorlikda o'qitish texnologiyalari orqali o'quvchilar va mutaxasislarning faoliyat jarayonlari orqali amalga oshiriladigan jarayon bolib bu jarayonlar hamkorlikdagi faoliyatning jadaligi va tezkorligi bilan o'z ahamiyatiga ega. Hamkorlikda o'qitish jarayonlarini tadqiq etishda texnologiyaning mazmun mohyatini va o'ziga xos xususiyatini targ'ib qilish orqali o'qituvchilarga targ'ib qilish.

Kalit so'zlar: texnologiya, hamkorlik, o'qitish jarayonlari, mutaxasis, ta'lim-tarbiya, ko'nikma, tanqidiy fikr, axborot, rag'batlantirish, mashg'ulot, muammo, tahliliy fikr

The essence of technology in the research of cooperative learning processes

Aziza Mirzakhmadovna Nishanova
Namangan International University

Abstract: In this article, cooperative learning is a process that is carried out through the activity processes of students and specialists, and these processes have their importance due to the speed and speed of cooperative activities. Educate teachers on the content and nature of technology in collaborative learning research.

Keywords: technology, collaboration, teaching processes, specialist, education, skill, critical thinking, information, motivation, training, problem, analytical thinking

Bugungi kunda amalga oshiriladigan islohotlar ta'lim-tarbiya jarayonlarini doimiy xarakterga va yangiliklarini oson o'zlashtirish amaliy faoliyatda ulardan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. Buning uchun bugungi kun ta'lim-tarbiya jarayonlarining zamonaviy texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalariga ham ega bolishimiz lozim. Shu kabi eng ilg'or texnologiyalardan biri bu "Hamkorlikda o'qitish" texnologiyasidir. Hamkorlikda o'qitish texnologiyalari orqali o'quvchilar va mutaxasislarning faoliyat jarayonlari orqali amalga oshiriladigan jarayon bolib bu jarayonlar hamkorlikdagi faoliyatning jadaligi va tezzkorligi bilan o'z ahamiyatiga

ega. Hamkorlikda o'qitish jarayonlarini tadqiq etishda texnologiyaning mazmun mohiyatini va o'ziga xos xususiyatini o'rganishimiz lozim.

Hamkorlikda o'qitish texnologiyasining o'ziga xos xususiyatlari:

Tanqidiy fikr - bu o'quvchi oldiga qo'yilgan masala yoki muammoning mazmun mohiyati yuzasidan o'z fikr muloxazalarini bayon qila olishi va o'zgalarning xulosa va fikrlariga tanqidiy yondashuv orqali qayta idrok etish maxorati, o'z nuqtai nazarini asoslash orqali ifodalab berishi va esda saqlash imkoniyatiga ega bo'lishga asoslanadi.

Bugungi kunda bu kabi qoidalarga aniq amal qiladigan va o'zgarishlarni oson kiritish maxoratiga ega kadrlar ham muhim xisoblanadi. O'quvchi xar bir olayotgan axboroti uchun masuliyatni xis qilib tinglashi fikr muloxazalarini bildira olishi, bu esa mavzu yuzasidan ega bo'lgan bilim darajasi xisoblanadi. Endi fikrlarmizni quyudagi tushunchalar orqali ifodalashga xarakt qilamiz. O'quvchi eshitgan axborotlarini tahlil qilishi o'rganishi ozida mavjud axborotlar va bilimlar bilan xulosalay olishi lozim. Bunda o'quvchini fikrlash jarayonlariga ta'sir ko'rsatadi. Demak fikrlash - bu o'qishi, yozishi, so'zlashi va eshitishiga qaratilgan amaliy faoliyat bo'lib bular o'quvchini o'zlashtirishi va amaliy faoliyati bilan o'xshash jarayonlar qatoriga kiradi. Bu faol, aniq maqsadga muvofiqlashtiruvchi shunday jarayonlardan biriki o'quvchi yoki talaba o'zida biror haqiqat to'g'risidagi fikrlarni qamrab olish orqali mavjud banbaga o'zining fikr muloxazalarini erkin bayon qilish bilan bir qatorda bu fikrlarini ximoya ham qila oladi.

Tanqidiy yoki tahliliy fikr boshqa fikrlar va ta'lim tarbiya jarayonlaridan quyudagi jixatlari bilan o'z axamiyatiga ega:

➤ Birinchi va eng asosiy o'ziga xos xususiyati o'quvchi yoki talaba hayot va ijtimoiy faoliyatning murakkab o'zgaruvchan xususiyatini va o'z ma'nosini tushunib yetishga amaliy yordam ko'rsatishi:

➤ O'quvchi faoliyat ko'rsatayotgan jamoaning erkin va ochiq fikrini bildirish orqali rag'batlantirishni amalga oshirish:

➤ Shaxsning rivojlanishiga sharoit yaratishi va boshqalar.

Ta'lim jarayonida o'qituvchi tomonidan o'tkziladigan va amalga oshiriladigan hamorlikda o'qitishning quyudagi ko'rinishlari ham mavjud bo'lib pedagoglar bu jixatlarga ham aloxida etibor berishimi lozim. Keltirib o'tilayotgan jixatlarni to'g'ri tashkil etish orqali biz ta'lim-tarbiya jaraynlarida kam vaqt kuch sarflab natijaga tezroq erishishimiz mimkin. Demak pedagog etbor berishi krak bo'lgan eng muhim jixatlar:

1. Pedagog o'z faoliyati tashkil etishda o'quvchi-talaba o'rtasidagi hamda o'quvchi-talabaning o'zaro bir birini hurmat xissini shakillantirish.

2. Mashg'ulotni tashkil etish jarayonida o'quvchi-talabaning hayot tajribasi va olgan bilim darajasidan foydalanilinish imkoniyati.

3. O'quv jarayonini tashkil etishda o'quv mazmuni o'quvchi-talabalarning talablariga mos va aniq belgilangan va ular mustaqil bajarish imkoniyatiga ega bo'lgan xususiyatlaridan kelib chiqib belgilash.

4. Muammoni hal qilish jarayonlarida o'quv materiallari va mavjud banbalardan to'liq foydalana olish imkoniyati.

5. O'quvchilar mustaqil harakat qilish jaraonlarida har xil buyum va qarashlar integratsiyalash imkoniyatlari.

6. O'qituvchi tomonidan dastlabki shart-sharoitlar o'rganiladi, qabul qilinib, tekshiriladi.

8. O'quvchi-talaba mustaqil ta'lim olishi uchun o'z imkoniyatlarini tahlil qiladi va sharoit yaratiladi.

Yuqorida keltrilgan fikrlar orqali biz o'quvchi talabani tayyorlanish darajasiga muvofiq turli metodlar tayyorlashimiz va ularni ta'lim jarayoniga tadbiiq eta olishimiz mumkin.

O'quv jarayoning turli ko'rinishlari va amali faoliytlari orqali biz hamkorlikda o'qitishning turlari usullai va turlaridan foydalanishimiz mumkin. O'quvchi va talabalarning fanlarga oid tanqidiy fikrini o'rganishva aniqlash maqsadida quyida taqdim etilgan kartichkalar taqdim etamiz:

Pedagoglar talabaga imkon borichaberilayotgan va o'rganilayotgan mavzu yuzasidan ko'proq axborot berishva ularga mustaqil harakat qilish ko'nikmasini shakillantirish pedagog o'quvchida quyudagi xususiyatlarni shakillantira olishi kerak. Ular quyudagilar:

- Axborotlarni to'plash
- Tanlash
- Qayta ishlash
- O'rganilgan axborotlarni qo'llash

Xullosa o'rnida shuni aytib o'tishimiz mumkinki, Pedagoglar talabalarni bilish faoliyatini faollashuvi va bir qator tamoyillariga ham tayanadi. Pedagog fanni o'rganishga qiziqтира olishi, tayanch iboralarorqali mavzuni tushunishga o'rgatish, muammoli metodlarni qo'llay olish texnikasi, mustaqil ishlarni o'rganish va qo'llash, guruhli va individual mashg'ulotlarni tashkil eta olishi, ko'rgazmali va texnik vositalardan foydalanish ko'nikmasi, ta'lim-tarbiya mazmunini hayot faoliyati bilan bog'lay olishi kabi ko'nikmalarni shakillantirish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Fayzullaeva N. Pedagogik bilimlar - o'qituvchi kasbiy mahoratining nazariy asosi //Uzluksiz ta'lim j. - T.: 2006. 6-son.
2. Shayxova X. Intellektual salohiyat - taraqqiyot mezon. - T.: O'zbekiston, 2011 y. - 112 b.
3. Pedagogika nazariyasi va tarixi. 1qism. Pedagogika nazariyasi. Oliy o'quv yurtlari uchun darslik./ M.X.Toxtaxodjaevaning umumiy tahriri ostida. "Iqtisod-moliya", 2007.
4. Kamolova, A. O. Q. (2023). Pedagoglik kasbi boshqa hamma kasblarning poydevoridir. *Science and Education*, 4(5), 988-992.
5. Kamolova, A., & Ergasheva, G. S. Q. (2022). Yosh avlodni tarbiyalashda xalq pedagogikasini manbalarining o'rganishning o'rganishning ilmiy-nazariy asoslari. *Science and Education*, 3(12), 590-592.
6. Nishonova, M. Y., & Kamolova, A. O. (2021). O'SMIRLARGA HUQUQIY BILIM BERISHDA KEYS STADI TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH. *Экономика и социум*, (8 (87)), 42-45.
7. Kamolova, A. O. Q., & Husaynova, S. I. (2023). O'smirlar o'rtasida axloqsizlikni oldini olishda pedagogik faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari. *Science and Education*, 4(2), 969-972.
8. qizi Kamolova, A. O. (2023). SINFDAN TASHQARI SPORT MASHG'ULOTLARI ORQALI O'QUVCHILARDA MILLIY G'URUR, QADRYATLAR, UMUM INSONIY XIS TUYG'ULARNI RIVOJLANTIRISH. *Results of National Scientific Research International Journal*, 2(8), 60-66.

9. Xalimjanovna, A. M. (2022). MANIFESTATIONS OF STRESS IN PROFESSIONAL ACTIVITY AND WAYS TO ELIMINATE IT. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(11), 841-844.

10. АСРАНБАЕВА, М. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И ФАКТОРЫ ПОДГОТОВКИ ДЕТЕЙ К СОЦИАЛЬНОЙ ЖИЗНИ В НЕПОЛНЫХ СЕМЬЯХ. УЧЕНЫЙ XXI ВЕКА Учредители: Общество с ограниченной ответственностью Коллоквиум, 43-45

11. Asranbaeva, M. X. (2020). IMPROVING MECHANISMS OF PREPARING CHILDREN FOR SOCIAL LIFE IN DISABLED FAMILIES. *Theoretical & Applied Science*, (12), 125-129.

12. Halilova N. Iqtidorli talabalar psixologiyasi. - T.: 2009. 3-75 betlar.

13. Drapeau Patti. Sparking student creativity (practical ways to promote innovative thinking and problem soving). - Alexandria - Virginia, USA: ASCD, 2014